

VY TRIEĎTE!
MY SA P STARÁME

Odpad na Slovensku

Odpad na Slovensku:

V Európskej únii vyhodí jeden človek **priemerne 502 kg odpadu** za rok.

Na Slovensku sme v roku 2020 vyprodukovali **446 kg** komunálneho odpadu na obyvateľa. (O 2,5 % viac ako v r. 2019).

V EÚ sa v priemere recykluje **38 % (239 kg)** komunálneho odpadu. Sú však krajiny, ktoré recyklujú nad **60 %**, ostatné krajiny (medzi nimi aj SR) tento priemer znižujú.

Z tohto množstva sa zrecyklovalo **194,9 kg** komunálneho odpadu, čo predstavuje **43,7 %**.

Prečo je potrebné triediť odpad

Aké sú prínosy triedenia odpadu?

TRIEDENIE ODPADU

- Prispieva k čistejšiemu životnému prostrediu.
- Je zásobárňou druhotných surovín a šetrí prírodné zdroje.
- Spomaľuje rast odpadu, ktorý by inak skončil na skládke.
- Šetrí poplatky miest a obcí.

Zloženie odpadovej nádoby

45 % biologický odpad – využiteľný kompostovaním

14 % papier – dobre recyklovateľný

11 % plasty – dobre recyklovateľné

10 % sklo – dobre recyklovateľné

4 % textil – recyklovateľný v minimálnej miere

4 % kovy – dobre recyklovateľné

4 % anorganický odpad – dobre recyklovateľný

3 % nápojové kartóny – dobre recyklovateľné

1 % nebezpečný odpad – recyklovateľný v obmedzenej miere

4 % zmesový odpad – nerecyklovateľný

Prečo je užitočné triediť kovové obaly?

Zo 670 recyklovaných hliníkových plechoviek môže byť jeden bicykel.

Z ocelových plechoviek sa stávajú kľúče.

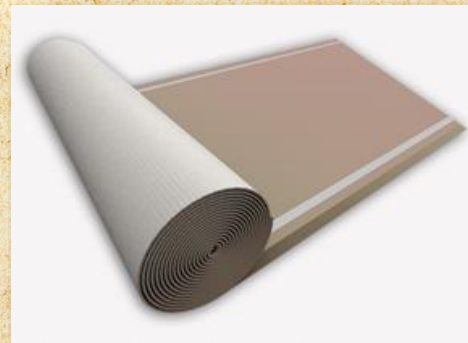
Prečo je užitočné triediť plasty?

30 vyzbieraných plastových fliaš
je potrebných na výrobu
jednej fleecovej bundy.

Zo 150 vyzbieraných plastových fliaš
je možné vyrobiť jeden koberec.

Prečo je užitočné triediť papier?

Z recyklovaného papiera sa vyrábajú napríklad noviny, zošity, lepenkové krabice, obaly na vajcia, kuchynské utierky, toaletný papier, skladačky puzzle.

Prečo je užitočné triediť sklo?

Recyklované sklo sa používa predovšetkým na výrobu nových sklenených fliaš, ale napríklad aj pohárov.

Z 5 recyklovaných sklenených pohárov je možné vyrobiť vázu na kvety.

Ako správne triediť odpad

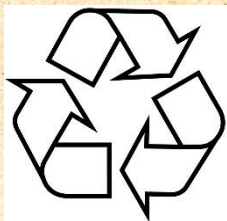
Čo znamenajú značky na obaloch a výrobkoch?

ZELENÝ BOD je ochrannou známkou. Označenie obalu ochrannou známkou ZELENÝ BOD znamená, že tento obal je po použití určený do triedeného odpadu a recykláciou sa opäť využije. Kúpou výrobku s touto ochrannou známkou prispievate k zlepšovaniu životného prostredia.

Panáčik s košom znamená, že použitý obal máme odhodiť do príslušnej nádoby na odpad. V prípade, že ide o obaly, v ktorých boli balené rôzne chemické prípravky, je potrebné riadiť sa podľa pokynov ich výrobcu.

Trojuholník s nevyplnenými šípkami označuje výrobky alebo obaly zhotovené z recyklovaných materiálov.

Ako na to?

KAM SO SKLOM?

DO ZELEŇÝCH KONTAJNEROV PATRIA:

Sklenené fľaše, nádoby, obaly a predmety zo skla, poháre, fľaštičky od kozmetiky bez kovových a plastových uzáverov, črepy, okenné sklo, sklo z okuliarov a pod.

NEPATRIA SEM:

Vrchnáky, štuple, tesnenia, porcelán, keramika, zrkadlá, drôtované sklo, fľaše z umelej hmoty, časti uzáverov fliaš, žiarovky, žiarivky, obrazovky, silne znečistené sklo (zeminou, farbami, potravinami) a pod.

Ako na to?

Kam s papierom?

DO MODRÝCH KONTAJNEROV PATRIA:

Noviny, časopisy, zošity, knihy bez tvrdej väzby, listy, obálky, kancelársky papier, papierové vrecká, lepenka, krabice z tvrdého papiera, kartón, letáky, katalógy, plagáty, pohľadnice, baliaci a krepový papier, papierové obaly a pod.

NEPATRIA SEM:

Plastové obaly, viacvrstvové kombinované materiály, voskovaný papier, papier s hliníkovou fóliou, obaly na mrazené potraviny, obaly z cukríkov, silne znečistený či mastný papier, kopírovací papier, termopapier a pod.

Ako na to?

Kam s plastmi?

DO ŽLTÝCH KONTAJNEROV PATRIA:

Číre a farebné fólie, tašky, vrecká, vedrá a fľaštičky od kozmetických a čistiacich prípravkov, vrecká z mlieka, prepravky fliaš, fľaše z nápojov, sirupov, rastlinných olejov, tégliky z jogurtov a rôzne plastové nádoby a hračky, penový polystyrén, poháre z automatov a iné plastové nádoby, vodoinštalčné a elektro rúrky, obaly kozmetických výrobkov a pod.

NEPATRIA SEM:

Obaly znečistené chemikáliami a olejmi, viacvrstvé kombinované materiály, hrubo znečistené plasty (zeminou, chemikáliami, potravinami), podlahové krytiny, guma, molitan a pod.

Ako na to?

Kam s kovmi?

DO ČERVENÝCH KONTAJNEROV PATRIA:

Kovové vrchnáky z fliaš a pohárov, kovové tuby z pást, kovové súčiastky, drôty a káble (bez bužírky), starý riad, kovový šrot, oceľ, farebné kovy, hliníkové a oceľové viečka, hliníkové obaly, klince, spinky, špendlíky, kovové rúrky, staré kľúče, zámky, konzervy, oceľové plechovky, ventily, kovové obaly z potravín zbavené obsahu, obaly zo sprejov.

NEPATRIA SEM:

Novodurové rúrky, obaly z nebezpečných látok, ako napr. motorových olejov, chemikálií, farieb a pod.

Ako na to?

Kam s nápojovými kartónmi?

V prípade, že sa u vás tieto obaly zbierajú, odhadzujte ich do kontajnerov alebo igelitových vriec na to určených. Nápojové kartóny nie je potrebné pred ich vyhodením vypláchnuť, treba zmenšiť ich objem napr. zošliapnutím.

PATRIA SEM:

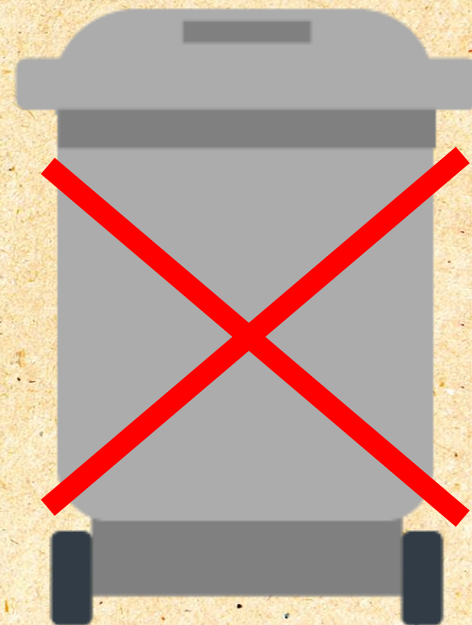
Nápojové kartóny z mliečnych výrobkov, džúsov a pod.

Čo s ostatnými druhmi odpadu?

Kam s nebezpečným odpadom?

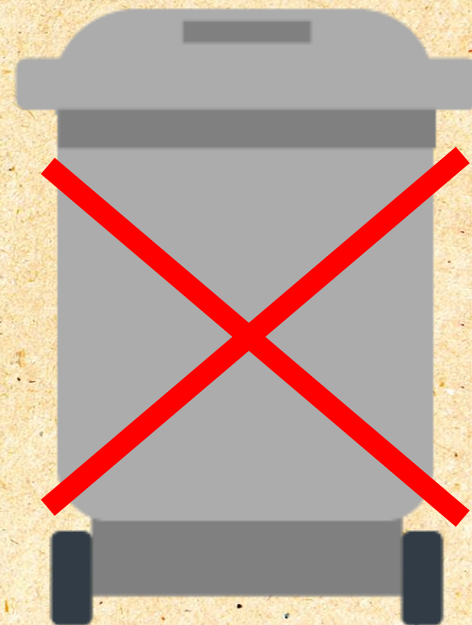
Medzi nebezpečný odpad radíme napr. syntetické a acetónové farby, lepidlá, oleje, rozpúšťadlá a pod. Nebezpečný odpad je potrebné odovzdať na miestach na to určených. Môžu to byť zberné miesta napr. v predajniach farieb, autoservisoch alebo zberných dvoroch pre nebezpečný odpad.

Čo s ostatnými druhmi odpadu?

Kam s elektroodpadom?

Medzi elektroodpad radíme napr. pokazené eletrospotrebiče, mixéry, fény, rádiá, počítače a pod. Elektroodpad je potrebné odovzdať na miestach na to určených alebo v predajniach s elektronikou.

Triedenie v Žiari nad Hronom KBV
www.ziar.sk/ako-triedit/

Triedenie v rámci uzamykateľných stojísk

- 1100 I čierna (sivá) zberná nádoba – určená na zmesový komunálny odpad
 - 1100 I žltá zberná nádoba - určená na spoločný zber plasty, kovy a tetrapaky
 - 1100 I modrá zberná nádoba - určená na papier a lepenku
 - 1100 I zelená zberná nádoba - určená na sklo
 - 240 I hnedá zberná nádoba – určená na použitý jedlý olej
 - 120 I (240 I) hnedá zberná nádoba – určená na biologický rozložiteľný kuchynský odpad
-
- Stojiská sú majetkom mesta Žiar nad Hronom v prenájme bytových spoločenstiev. Zo zmluvy o nájme vyplývajú práva a povinnosti, ktoré je potrebné rešpektovať – dodržiavať všeobecne záväzné predpisy, najmä o požiarnej ochrane, o ochrane životného prostredia, o hygiene, bezpečnosti a ochrane zdravia, ako aj vykonávať príslušné preventívne opatrenia.
 - Zberné nádoby sa vyvážajú podľa Kalendáru zvozu a v súlade s VZN o nakladaní s KO a DSO. Tieto kalendáre sú pravidelne distribuované obyvateľom priamo do domácností a dostupné aj na webovej stránke mesta.
 - Okrem zberných nádob v stojiskách sú v rámci mesta rozmiestnené aj špeciálne kontajnery na **zber šatstva a textilu** ako aj **kontajnery pre elektroodpad a použité batérie a akumulátory**.
 - **Zelený biologický rozložiteľný odpad** (tráva, lístie, konáre a iné) v časti KBV je možno ukladať k stojiskám zberných nádob, a to každý pondelok a túto skutočnosť vopred nahlásiť na odbor odpadového hospodárstva tel. 045/6787125 alebo operátorovi na **Zelenú linku s číslom 0800 500 501**.

Zberný dvor

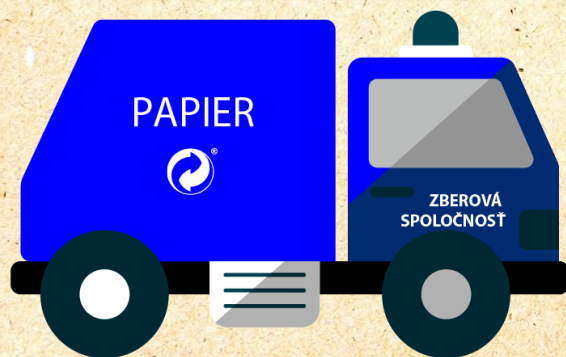
- Prevádzkovaný: Technické služby - Žiar nad Hronom, a. s., Ul. SNP 131
- Po - Pia: 08.00 - 19.00 hod., So: 08.00 - 17.00 hod.

- **ELEKTROODPAD Z DOMÁCNOSTÍ**
- **BATÉRIE A AKUMULÁTORY**
- **NEBEZPEČNÝ ODPAD** (napr. odpadové farby a laky, obaly nimi kontaminované, oleje, olejové filtre, odevy a textílie kontaminované nebezpečnými látkami a tiež žiarivky, batérie a akumulátory a iný odpad obsahujúci ortuť, elektrolyt z batérií a akumulátorov.)
- Uloženie nebezpečného odpadu na Zbernom dvore je pre fyzické osoby bezplatné, právnické osoby sa riadia platným cenníkom spoločnosti.
- **TRIEDENÉ ZLOŽKY** komunálneho odpadu ktoré možno bezplatne odovzdať na zbernom dvore, zaradujeme papier, tetrapaky, plasty, kovy, sklo, ale aj textil, či BRO
- **OBJEMNÝ ODPAD** (napr. nábytok, vane, záchody, umývadlá, dvere a pod.)
- **DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD** - je to odpad z bežných udržiavacích prác, vykonávaných fyzickou osobou, alebo pre fyzickú osobu, za ktorý sa platí miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady - napr. rekonštrukcia bytu, ak tieto práce boli vykonávané fyzickou osobou. Patrí sem odpad ako tehly, obklad, parkety, okná, dlažba, kúsky muriva, betónu, malty, omietky a iné. – **POPLATOK 0,030 €/1 kg**
- V prípade, že si fyzická osoba najme na výkon týchto prác právnickú alebo fyzickú osobu - podnikateľa, zodpovednosť za odpad prechádza na túto právnickú osobu alebo fyzickú osobu - podnikateľa.

Zberné autá

Mýtus, že aj tak sa všetok odpad sype do jedného auta, kde sa pomieša, nie je pravdivý. Existuje viacero typov zberných vozidiel, ktoré majú rozličné technické riešenia pre zber triedeného odpadu.

Zberné autá určené na jeden druh odpadu.

Zberné autá viaczložkové nakladajú napr. plasty aj sklo na jednu korbu, ktorá má oddelené zásobníky.

Zberné autá na triedenie odpadu do farebných vriec.

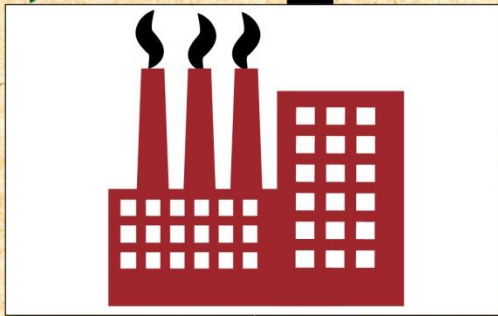
Čo sa deje s odpadom

Čo sa deje s odpadom?

spotreba

výroba

netriedený

ODPAD

triedený

sklárky

spaľovanie
palivo z odpadu

kompostovanie

recyklácia

druhotné využitie

Ako funguje triedička?

Dovoz triedeného
odpadu na triedičku.

Triediaca linka, kde
sa odpad dotriedňuje.

Odváža sa na ďalšie
spracovanie k výrobcovi.

Dotriedený odpad
sa balí alebo lisuje.

Čo sa deje s papierom po vytriedení a vyhodení?

Každý druh papiera sa inak spracováva.

Je potrebné vyzbieraný papier ešte dotriediť na jednotlivé druhy.

Triediaca linka (pás) - vytriednie jednotlivých druhov papiera a odpadu, ktorý tam nepatrí.

Čo sa deje s papierom po vytriedení a vyhodení?

Lisovanie do balíkov – odvoz k spracovateľovi (tam sa použije na výrobu nového papiera, rovnako ako keď sa papier vyrába z dreva).

Papier je možné recyklovať 5 – 7 krát.

Čo sa deje so sklom po vytriedení a vyhodení?

Pri výrobe číreho skla sa nikdy nesmie dostať do pece sklo farebné. Navyše sa tam nesmie dostať žiadna iná nečistota, kov, keramika, porcelán atď.

Sklenené odpady sa najprv triedia a sú odstránené najväčšie kusy nečistôt.

Potom črepiny putujú na špeciálnu automatickú linku, ktorá ich vyčistí.

Farebné alebo číre sklo sa odváža na spracovanie do sklární.

Čo sa deje so sklom po vytriedení a vyhodení?

Z upravených črepov sa vyrábajú nové sklenené výrobky, ktoré majú rovnaké vlastnosti, ako keby boli vyrobené z prírodných materiálov.

Vďaka recyklácii skla sa šetrí množstvo energie a surovín (napr. povrchovo ťažené sklárske piesky) a hlavne sklo je možné recyklovať a používať donekonečna.

Čo sa deje s plastmi po vytriedení a vyhodení?

Plastový odpad sa dotriedi na triediacej linke.

Zo zmesi plastov putujúcej na páse sa ručne vyberajú PET fľaše, fólie a penový polystyrén, ktoré majú špeciálne samostatné spracovanie. Pracovníci z pásu vyhadzujú i nečistoty, ktoré do plastov nepatria.

Čo sa deje s plastmi po vytriedení a vyhodení?

Roztriedené druhy plastov vrátane zmesi plastového odpadu, ktoré zostanú po prvotnom pretriedení, sa lisujú do balíkov a odvážajú na spracovanie k recyklátorom.

Čo sa deje s kovmi po vytriedení a vyhodení?

Technológie triedenia, strihania, lámania, lisovania, briketovania, drvenia a podobné technológie vedú k úprave kovového odpadu. Kovový odpad je tradičným zdrojom druhotných surovín v hutníctve železa, široké uplatnenie majú vytriedené oceľové zliatiny.

Čo sa deje s kovmi po vytriedení a vyhodení?

Dotriedené kovové odpady putujú do hút, kde sa pretavia. Oceľ sa taví pri 1700 °C, hliník pri 660 °C. To, čo v tomto odpade zostalo (napríklad zvyšky potravín alebo farby v konzervách), pri spracovaní zhorí. Roztriedený a zlisovaný kov sa odváža na ďalšie spracovanie.

Čo sa deje s nápojovými kartónmi?

Nápojové kartóny, napríklad obaly z mlieka či džúsu, sú kompozitným obalovým materiálom, inými slovami, nie sú vyrobené z jedného materiálu. Sú tvorené približne zo 75% papiera, 20% plastu (polyetylén – PET) a z 5% hliníkovej fólie. Je ich možné recyklovať dvoma spôsobmi.

Čo sa deje s nápojovými kartónmi?

Prvým spôsobom spracovania je tzv. mokrá cesta, pri ktorej sa máčaním oddeľuje papierová hmota od ostatných zložiek. Vírivým rozvlákňovaním sa z nápojových kartónov získa celulózové vlákno. Zvyšky hliníka a polyetylénu je možné využiť priamo v papierňach pri výrobe pary alebo na ohrev vody; zvyšky sa dajú využiť aj pri výrobe paliet.

Čo sa deje s nápojovými kartónmi?

Druhou možnosťou spracovania je takzvaná suchá forma.

Zlisované nápojové kartóny sa drvia na malé fragmenty na drviacom zariadení, nasleduje ich rovnomerné vsypanie do formy a lisovanie pomocou tepla a tlaku. Vzniknú dosky, ktoré sa využívajú v stavebníctve.

Prečo je užitočné triediť nápojové kartóny?

Z dvoch nápojových kartónov je možné vyrobiť 1 m² kuchynských utierok.

Suchou formou spracovania nápojových kartónov vzniknú dosky, ktoré sa využívajú v stavebníctve.

OPLATÍ SA TRIEDIŤ ODPAD, KEĎ ZAŇ OBČAN PLATÍ?

Občan platí za zmesový komunálny odpad, bioodpad a použité jedlé oleje. Triedený zber odpadu financujú výrobcovia prostredníctvom organizácií zodpovednosti výrobcov. Tie v spolupráci s obcami a zberovými spoločnosťami zabezpečujú zber odpadu, jeho dotriedenie a odvoz k recyklátorom. Občan za triedený zber neplatí.

JE POTREBNÉ OBALY PRED VYHODENÍM DO TRIEDENÉHO ZBERU UMÝVAŤ?

Úplne postačí, ak obal neobsahuje hrubé zvyšky obsahu, čiže nie je potrebné obal umývať. Ak sa chcú ľudia vyhnúť zápachu, na vypláchnutie sa dá použiť úžitková voda. Dôležité je obaly pred vyhodením stlačiť, aby nezaberali zbytočne veľa miesta a zberné autá nevyvážali vzduch.

MÔŽE SA STAŤ, ŽE TRIEDENÝ ZBER SKONČÍ NA SKLÁDKE?

Všetok vyzbieraný triedený odpad je evidovaný a s druhotnými surovinami sa ďalej obchoduje. Zberová spoločnosť musí dokladovať, čo sa s ním deje po dotriedení. Triedený odpad je zakázané skládkovať, pokiaľ však obsahuje veľa nečistôt (viac ako 35 %), už sa nepovažuje za triedený a skončí na skládke odpadu.

Stláčajme odpad, ušetríme nielen miesto v kontajneri

Nestlačený odpad zbytočne zaberá veľa miesta a v konečnom dôsledku zberová spoločnosť odváža vzduch. Platí to najmä pre plastové fľaše, kartónové krabice či plechovky.

Ak sa odpad pred vyhodením nestlačí, kontajner či vreca sa plnia rýchlejšie a ďalší odpad sa už do nich nezmestí.

Preto je dôležité obal pred vyhodením stlačiť a zmenšiť jeho objem.

Čím viac odpadu sa zmestí do kontajnera alebo vreca, tým viac sa zníži interval zvozu. Menej jazd znamená čistejší vzduch.

Poplatky za odpad

ČO JE PRE OBČANA BEZPLATNÉ?

- Za triedený zber **papiera, skla, plastov, kovových obalov a nápojových kartónov** zodpovedajú výrobcovia, ktorí prostredníctvom OZV ENVI - PAK zabezpečujú a financujú zber, dotriedenie a následné zhodnotenie a recykláciu týchto druhov odpadu.

POZOR, AK JE V TRIEDENOM ZBERE VIAC, AKO 35 % NEČISTÔT (TO ZNAMENÁ ODPADU, KTORÝ DO DANÉHO KONTAJNERA ČI VRECA NEPATRÍ), ODPAD SA UŽ NEPOVAŽUJE ZA VYTRIEDENÝ A NAKLADANIE S NÍM MUSÍ UHRADIŤ OBEC.

- Obyvatelia neplatia ani za zber elektroodpadu či batérií.

ZA ČO OBČAN PLATÍ?

- Poplatok za komunálny odpad zahŕňa zmesový odpad (čierny kontajner alebo vrece), drobný stavebný odpad, objemný odpad (napr. nábytok), odpad z cintorína, odpad z čistenia ulíc, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, ale aj odpady z parkov a záhrad.

V ROČNOM POPLATKU ZA ODPAD MAJÚ OBČANIA OD SVOJEJ OBCE ZABEZPEČENÝ KOMPLETNÝ SERVIS 365 DNÍ V ROKU.

- Prispejme spoločne k znižovaniu množstva odpadu v našich domácnostiach. Najlepším spôsobom je prevencia a minimalizácia odpadu, ktorá začína už pri nákupoch.
- Nezabúdajme, že odpadu vieme dať druhú šancu, či už napr. darovaním šatstva alebo kníh alebo opätovným použitím vecí. A ak už odpad vznikne, tak nech skončí v tých správnych vreciach či kontajneroch.

Čo nepatrí do triedeného zberu – pozor na časté chyby

ZDRAVOTNÍCKY A INFEKČNÝ MATERIÁL

Použité jednorazové rúška, respirátory ani rukavice nepatria do triedeného zberu. Vložte ich do plastovej tašky alebo vreca, pevne ho uzavrite a vyhodte do zmesového odpadu.

PAPIER – ČO DOŇ NEPATRÍ

Jednorazové plienky, ale ani masťný mokrý či znečistený papier nepatria do triedeného zberu papiera. Môžu totiž znehodnotiť ostatný vytriedený obsah, ktorý sa už nebude dať spracovať.

PLAST – ČO DOŇ NEPATRÍ

Aj keď sa niekedy môže zdať, že ide o plastový odpad, zamyslime sa, či naozaj patrí do triedeného zberu plastov. Nepatria tam napríklad odevy ani obuv, i keď sú vyrobené z plastu. Rovnako tak **žalúzie, hadice od vysávača, maliarske potreby, kolieskové korčule, koberce ani vence z cintorína. Všetok tento odpad** je potrebné odniesť na zberný dvor.

ZVYŠKY OLEJOV A POTRAVÍN

Odpad síce netreba umývať, ale mal by obsahovať čo najmenej nečistôt. Kuchynský olej je možné odovzdať na čerpacích staniciach, rastlinné zvyšky potravín sa dajú kompostovať, alebo odovzdať v rámci zberu biologicky rozložiteľného odpadu.

ELEKTROODPAD

Nepotrebné domáce spotrebiče (televízory, elektrické náradie a pod.) patria na zberný dvor, alebo ich môžete odovzdať v predajniach elektrospotrebičov, prípadne do zberných nádob na to určených.

AUTOODPAD

Opotrebované pneumatiky, akumulátory, autobatérie a disky z áut je potrebné odniesť na zberný dvor alebo na miesto určené obcou. Pneumatiky môžete vrátiť predajcovi alebo distribútorovi pneumatík.

TRIEDIME

SVET JE KRAJŠÍ

Five recycling bins are shown, each with a specific color and label: SKLO (green), PAPIER (blue), PLASTY (yellow), KOVY (red), and VKM (orange). Each bin contains icons representing the types of waste accepted: SKLO (glass bottles), PAPIER (newspapers and a folder), PLASTY (plastic bottles and a jug), KOVY (metal cans and a metal tray), and VKM (metal cans and a metal tray).

GL PAP PET ALU C/PAP ...

WWW.ENVIPAK.SK

www.envipak.sk

www.zelenybod.sk

www.triedime.sk

www.vezmisi.ma

ENVI – PAK, a.s.

Galvaniho 15/A

821 04 Bratislava 2

Slovensko

tel.: 02 333 227 10

fax: 02 335 200 10

envipak@envipak.sk

Tento materiál vznikol ako vzdelávacia pomôcka na podporu triedeného zberu
a má motivovať občanov k správne mu triedeniu odpadu.

Je súčasťou vzdelávacieho projektu spoločnosti ENVI – PAK, a.s.